

POLICIJSKO POSTUPANJE I SUDSKA PRAKSA

Primljeno: ožujak 2009.

ŽELJKO KARAS*

Sudska praksa o policijskom postupanju: uhićenje, zadržavanje i pritvor

1. POČETAK UHIĆENJA

Niti iz iskaza optužene G.-M., a ni iz drugih dokaza, ne proizlazi da bi prema njoj, sve do trenutka kada joj je bilo priopćeno da je uhićena, bile poduzimane bilo kakve mjere ili radnje prisilnog zadržavanja u prostorijama Policijske uprave (početak obavljanja obavijesnog razgovora s njom ne može se smatrati takvom mjerom ili radnjom). Nesporno je da je do tog priopćenja došlo tek kada je ona, kako je iskazala, htjela izaći iz Policijske uprave. Stoga je očigledno da se niti ona do tog trenutka nije smatrala uhićenom, jer bi, u suprotnom, bilo izlišno bilo kakvo razmišljanje o mogućem odlasku iz Policijske uprave.

Konačno, valja istaći da čak niti zadržavanje osumnjičenicice dulje od roka određenog člankom 97. stavkom 1. Zakona o kaznenom postupku ne bi dovelo do nezakonitosti njenog ispitivanja odnosno do nemogućnosti uporabe zapisnika o tom ispitivanju u dokaznom postupku.

VSRH, I Kž 376/08-3 od 30. travnja 2008. godine

1. Prikazana sudska odluka se bavi razlikovanjem uhićenja od drugih radnji za koje je optužena osoba u ovom slučaju smatrala kako imaju isti učinak. Sud je utvrdio da za ocjenu započinjanja uhićenja nije ključno promatrati je li osoba bila prisutna određeno vrijeme u službenim prostorijama policije, nego je bitna okolnost je li imala slobodu kretanja. Promatrajući način dolaska u službene prostorije, nazočnost neke osobe se može postići blažom mjerom poput pozivanja kojom se prepušta osobi hoće li po slobodnom izboru sudjelovati u nekoj radnji ili će napustiti službene prostorije.¹ Uhićenje i pozivanje imaju bitno drugačije posljedice za slobodu kretanja te ih se ne može poistovjeđivati. Slično

* mr. sc. Željko Karas, viši predavač na Visokoj policijskoj školi MUP-a RH Zagreb.

¹ "... njen dragovoljni dolazak u Policijsku upravu povodom telefonskog poziva načelnika ... ni u kom se slučaju ... ne može smatrati uhićenjem u smislu članka 6. stavka 2. Zakona o kaznenom postupku", VSRH, I Kž 376/08-3 od 30. travnja 2008.

tome, nakon što je pozvana osoba pristupila u službene prostorije, ne bi trebalo niti radnju u kojoj potom sudjeluje smatrati uhićenjem jer radnje poput obavijesnog razgovora prema zakonskom sadržaju ne uključuju ograničenje kretanja osobe.

Prema članku 6. stavku 2. Zakona o kaznenom postupku iz 1997. godine (dalje: ZKP/97.)² uhićenjem se smatra svaka mjera ili radnja koja uključuje prisilno zadržavanje neke osobe pod sumnjom o počinjenju kaznenog djela. Novi Zakon o kaznenom postupku iz 2008. godine (dalje: ZKP/08.)³ je u članku 202. stavku 4. preuzeo istovjetnu definiciju uhićenja. U promatranju koje djelovanje policijskih službenika može biti ključno za početak uhićenja, Krapac smatra kako to može biti posljedica "verbalnih poticaja, ali i primjene neposredne sile, odnosno fizičke snage" radi ponašanja prema namjerama službenika redarstvenih vlasti koji time upravljaju slobodom osobe.⁴ Pavišić navodi kako uhićenje započinje trenutkom priopćavanja osobi da je lišena slobode, pod uvjetom da joj je doista tada i oduzeta sloboda kretanja.⁵

Slično takvim stajalištima, u prikazanoj odluci je sud kao mjerila promatrao trenutak oduzimanja slobode kretanja prema izboru osobe i njeno shvaćanje slobode odlaska. I neki razvijeniji sustavi poredbenog prava koriste slična rješenja, na primjer u Sjedinjenim Američkim Državama je Savezni vrhovni sud 1968. godine u poznatoj odluci *Terry* pojmovno odredio oduzimanje slobode kao postupanje kojim policijski službenik uporabom tjelesne snage ili zapovijedima ograniči slobodu građana.⁶ Godine 1980. je pridodano subjektivno mjerilo prema kojem se procjenjuje bi li se razborita osoba u takvim okolnostima osjećala slobodnom napustiti predmetno mjesto, što se naziva standard razborite percepcije ili slobodnog odlaska (*free-to-leave*).⁷ U odnosu na slučajeve potjera kod kojih su redarstvene vlasti ograničavale kretanje ali nisu bile u doticaju s osumnjičenikom uvedeno je dodatno tumačenje kojim se za oduzimanje slobode traži najmanje stavljanje ruku na osobu ili kretanje osobe po zapovijedima policijskog službenika.⁸

2. U navedenoj odluci nije bilo utvrđenih nepravilnosti pri uhićenju, ali je ipak značajno što se sud bavi hipotetičkom mogućnošću prekoračenja roka za dovođenje uhićenika i njezinim utjecajem na dopustivost prikupljenih dokaza. Prema navedenom sudskom stajalištu, ako bi rok bio prekoračen, to ne bi narušavalo mogućnosti korištenja iskaza koji je potom prikupljen od uhićenika. To je u skladu s domaćim zakonodavstvom prema kojem niti nije propisana nezakonitost dokaza kao posljedica nepravilnosti pri uhićenju, već službenici koji su namjerno počinili zloporabe mogu snositi druge pravne posljedice. Krapac ističe kako u drugim područjima postoje razlozi zbog kojih se ukida pravo države na kazneni progon počinitelja ako su tijela vlasti počinila bitne nezakonitosti, ali za ovo područje drži kako nezakonitost tijekom uhićenja nije uzročno povezana s počiniteljevim

² Zakon o kaznenom postupku. (NN 110/97., 27/98., 58/99., 112/99., 58/02., 143/02., 115/06.)

³ Zakon o kaznenom postupku. (NN 152/08.)

⁴ Krapac, D., Zakon o kaznenom postupku i drugi izvori hrvatskog kaznenog postupnog prava, Zagreb, Narodne novine, 2008., 201.

⁵ Pavišić, B., Komentar Zakona o kaznenom postupku, Zadar, N. Naklada, 2007., 126.

⁶ "By means of physical force or show of authority, has in some way restrained the liberty of a citizen"; *Terry v. Ohio* 392 U.S. 1, 1968.

⁷ *United States v. Mendenhall*, 446 U.S., 1980., 544, 554.

⁸ *California v. Hodari*, 499 U.S., 1991., 621.

kaznenim djelom.⁹ Isto obrazloženje se vrlo često koristi u stranim državama s ciljem opravdavanja uporabe dokaza pribavljenih raznim drugim oblicima povreda iako zbog njih hrvatski sustav izdvaja dokaze neovisno o tome što nezakonitost koju je počinilo tijelo vlasti nije bila namjerna niti ima utjecaja na ranije kazneno djelo.

U američkom sustavu, nezakonito oduzimanje slobode u načelu nije prepreka za kazneni postupak, ali ukoliko je uhićenje zlonamjerno provedeno bez naloga i bez potrebne razine sumnje, to može imati posljedice za uporabu dokaza pronađenih kod uhićenika jer je cilj tamošnjeg pravila suzbijanje namjernih policijskih zlouporaba.¹⁰ U nedavnoj odluci *Herring v. United States*, 07-513 (2008) Savezni vrhovni sud je za nezakonito uhićenje kojim je pronađena droga i oružje utvrdio kako policijski službenici nisu postupali s namjerom kršenja zakona, već u dobroj vjeri (*good faith*) te je sve prikupljene dokaze smatrao dopustivima za korištenje u kaznenom postupku.

2. ZADRŽAVANJE I PRITVOR UHIĆENIKA U POLICIJI

Točno je da je u to vrijeme već bio protekao rok od 24 sata, za zadržavanje osumnjičenika u prostorijama PI Cres prije dovođenja istražnom sucu, međutim iz spisa predmeta je razvidno da je PP Mali Lošinj, PI Cres, o potrebi zadržavanja ovog osumnjičenika mimo tog roka, izvijestila istražnog suca Županijskog suda u Rijeci, koji je temeljem njihovog obrazloženog prijedloga dana 18. srpnja 2003. god. odredio zadržavanje osumnjičenika za još 24 sata, time da će isto trajati u PI Cres zbog opsežnosti kriminalističke obrade, obzirom da se radi o većem broju osumnjičenika. Prema tome, u konkretnom slučaju i redarstvene vlasti i istražni sudac postupili su u cijelosti sukladno odredbi čl. 98. st. 1. ZKP, koja izričito predviđa da, iznimno, istražni sudac može na prijedlog redarstvenih vlasti ili državnog odvjetnika odrediti da se uhićenik zadrži kod policije, ako se radi o kaznenom djelu iz čl. 181. ZKP, počinjenom protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom za koje je moguće izreći kaznu zatvora preko pet godina, a što je predmetni slučaj.

VSRH, I Kž 150/04-3 od 24. veljače 2004. god.

1. Prema ZKP/97. redarstvene vlasti moraju odmah nakon uhićenja a najkasnije u roku od 24 sata dovesti uhićenika istražnome sucu ili ga pustiti na slobodu. Sud potom odlučuje hoće li prema dovedenom uhićeniku odrediti mjeru zadržavanja ukoliko je to predloženo. Redovni oblik zadržavanja se izvršava u ustanovama zatvorskog sustava izvan djelokruga redarstvenih vlasti, ali osim tog oblika postoji i drugi oblik zadržavanja koji se koristi kao iznimka. Prema članku 98. stavku 2. ZKP/97. samo u iznimnim slučajevima sud može odrediti zadržavanje uhićenika kod redarstvenih vlasti ukoliko one to predlože, ako se istražuje kazneno djelo s propisanom kaznom težom od 5 godina za koje se mogu primijeniti posebne izvidne radnje, uz ostale općenite zakonske uvjete potrebne za zadržavanje.

Zadržavanje uhićenika pod nadzorom redarstvenih vlasti je propisano kao posebni oblik za teža kaznena djela u slučaju potrebe zbog koje zadržavanje u zatvorskoj ustanovi nije opravdano. U prikazanoj odluci su uvažene posebne okolnosti te je sud zaključio kako

⁹ Krapac, D., Kazneno procesno pravo: Institucije, Zagreb, Narodne novine, 2007., 315.

¹⁰ *Illinois v. Gates*, 462 U. S., 1983., 213.

su ispunjeni uvjeti za otklon od redovnog oblika zadržavanja zbog kriminalističkih razloga. Međutim, za odgodu dovođenja uhićenika sucu nisu zakonski predviđene iznimke, a u ovom predmetu se ustvari radilo o tome, što nije posebno razmatrano u odluci.

2. Suštinske promjene u ovom području predviđa novi ZKP/08. prema kojem se uhićenika ne dovodi na sud nego u policijsku pritvorsku jedinicu. Mjera zadržavanja u osnovnim obilježjima postaje nova mjera pritvora, iako je pojam pritvor u dosadašnjoj uporabi označavao potpuno drugačiju mjeru, čiji naziv se mijenja u istražni zatvor (potječe iz 1875. godine).¹¹ Iako su uvedene i brojne druge posebnosti u ovom području, jedna od najznačajnijih je ukidanje zadržavanja koje se provodilo u ustanovama zatvorskog sustava i njegovo premještanje u djelokrug policije.

Dok je prema ZKP/97. policija imala mogućnost predlaganja koji uhićenici bi trebali biti zadržani u njihovim prostorijama radi kriminalističkih potreba, novo uređenje propisuje izvršenje pritvora u policiji za sve uhićenike neovisno što među njima ima najviše onih prema kojima redarstvene vlasti više nemaju nikakve kriminalističke potrebe niti su tražili njihovo zadržavanje, nego oni samo čekaju pokretanje drugih postupaka neovisnih o policiji. Novim zakonskim odredbama je dosadašnja iznimna mogućnost zadržavanja u policiji neočekivano proširena smještajem i svih ostalih pritvorenika. Za razliku od ranijeg sustava koji se temeljio na uvažavanju potreba policije, novi sustav se ne obazire na pitanje treba li zadržavanje policiji, već joj prebacuje sve pritvorenike neovisno je li za njih završeno kriminalističko istraživanje. Prebacivanje zadaća osiguranja pritvorenika iz dosadašnjeg djelokruga zatvorskog sustava Ministarstva pravosuđa (pravosudne policije)¹² može naići na prigovore zbog nepripadnosti u policijske poslove i usložnjavanja dosadašnje provedbe.

Preuzimanjem pritvora od zatvorskog sustava bi se mogle značajno proširiti zadaće redarstvenih vlasti. Prema istraživanju za područje mjesne nadležnosti Županijskog suda u Zagrebu, udio zadržavanja u policiji za 2007. godinu je bio oko 7% uhićenih, odnosno 94 uhićenika, dok je u zatvorskom sustavu bilo zadržano 53%, odnosno 737 osoba od ukupno 1 390 uhićenika koje je policija dovela istražnom sucu.¹³ Ukoliko su slični omjeri i na drugim područjima, značilo bi kako bi se u djelokrug redarstvenih vlasti mogao prebaciti smještaj više od polovice uhićenih osoba iako prema njima nema nikakvih potreba za policijske poslove. Na području cijele države, u zatvorskim ustanovama je 2005. godine bilo 1 452 zadržanih osoba (zadržanika),¹⁴ 2006. godine je bilo 1 833 zadržanika,¹⁵ a za 2007. godinu podaci nisu navedeni te nije poznato je li rast nastavljen.¹⁶ U izvješćima je

¹¹ Josipović, I., Istražni zatvor vs. pritvor: reforma ili restauracija, Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu, 15(2), 2008., 915.-938., 924. i dalje.

¹² Zadržavanje se "izvršava u okružnom zatvoru", Krapac, D., djelo u bilj. 4., 206.

¹³ Mittermayer, O., Institut zadržavanja – primjena u Istražnom centru Županijskog suda u Zagrebu u 2007., Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu, 15(1), 2008., 107.-141., 116.

¹⁴ Ministarstvo pravosuđa, Izvješće o stanju i radu kaznionica, zatvora i odgojnih zavoda za 2005. godinu, Zagreb, 2006., 21.

¹⁵ Vlada Republike Hrvatske, Izvješće o stanju i radu kaznionica, zatvora i odgojnih zavoda za 2006. godinu, Zagreb, 2007., 26.

¹⁶ Za 2007. godinu nije navedeno koliko je osoba zadržano već se podaci samo odnose na pritvorenike, kojih je na zadnji dan te godine bilo 1 297 što je iznosilo 30,4% zatvorske populacije; Ministarstvo

naglašeno kako se radi o najkraćem boravku koji traje do dva dana, te je zbog specifičnog pravnog statusa potreban znatan angažman službi poput osiguranja, evidencije i zdravstva.

Ako pravosudna policija već ima odgovarajuće kapacitete, a ionako će kod njih biti pritvorenik prebačen ako mu sud odredi istražni zatvor, mogao bi biti u istom objektu otpočetak, jer im ne bi trebalo činiti velike poteškoće pitanje hoće li neki pritvorenik biti odmah smješten tamo ili će prije toga biti par dana zadržan u policijskoj pritvorskoj jedinici,¹⁷ dok bi se zbog toga unutar policije trebali stvarati potpuno novi uvjeti. Ako je netko pritvoren u policiji na rok od 24 ili 48 sati, a potom provede par mjeseci u istražnom zatvoru, čini se jednostavnije da obje mjere izvrši jedinstveno u zatvorskoj ustanovi.

U zatvorskim ustanovama su stvoreni sigurnosni uvjeti koje bi u većini postojećih policijskih objekata bilo vrlo teško postići jer nisu prilagođeni isključivo osiguranju pritvorenika. Za pritvorenike bi bilo potrebno urediti pritvorske jedinice po uvjetima sličnima za zatvorske sustave zbog odvajanja po dobi, spolu te povezanih usluga poput higijene, odjeće ili prehrane.¹⁸ U zatvorima su objekti tome prilagođeni, a dostupne su i brojne prateće službe od psihologa, psihijatra do vjeroučitelja.¹⁹ Pojave poput zaraznih bolesti, talačkih situacija i sličnih događaja traže posebne oblike djelovanja i izobrazbe.²⁰ Zatvorskim ustanovama s velikim brojem zatvorenika ili pritvorenika je jednostavnije upravljati uslužnim i ostalim djelatnostima jer ne ovise o fluktuaciji broja osoba kao što bi to moglo biti u policijskim pritvorskim jedinicama. Redarstvene vlasti bi za te potrebe koristile policijske službenike koji se ne bi mogli baviti uobičajenim policijskim poslovima.

Za provedbu pritvora je predviđena "adaptacija po dvije prostorije u 150 policijskih postaja" tijekom 2009. godine, bez navođenja ostalih troškova vezanih uz uvjete poput prehrane ili higijene.²¹ Namjeravanim uređenjem bi se dobilo dovoljno prostora za smještaj svih zadržanih osoba pod uvjetom ravnomjerne raspodjele, ali je temeljno pitanje opravdanosti uz postojeće objekte zatvorskog sustava. Dodatna izgradnja kapaciteta potrebnih za kratkotrajno zadržavanje, sa standardima koji se primjenjuju za mjere u zatvorskom sustavu u koje će kasnije biti smješteni i pritvorenici s kratkotrajnog zadržavanja, nalikuje na udvostručavanje poslova. Ukoliko će pripreme biti teško ostvarive, ekonomičnije bi bilo nastavljanje s korištenjem dosadašnjih prostora u postojećim zatvorskim ustanovama uz njihovo pravno reguliranje kao pritvorskih jedinica. U provedbi uhićenja bi moglo doći do smanjivanja ili odgađanja uhićenja s ciljem pripreme za izravno prebacivanje u istražni zatvor bez pritvaranja. Ako je namjera zakonodavca umanjivanje velikog broja

pravosuđa, Izvješće o stanju i radu kaznionica, zatvora i odgojnih zavoda za 2007. godinu, Zagreb, 2008., 34.

¹⁷ "Iz spisa jasno proizlazi da je bila uhićena dana 15. lipnja 2005. u 19,15 sati, da je dana 16. lipnja 2005. istražni sudac odredio zadržavanje, a dana 18. lipnja 2005. odredio pritvor", VSRH, I Kž 1063/06-7 od 15. veljače 2007.

¹⁸ Za potrebe Europskih zatvorskih pravila iz 2006. godine zadržane (pritvorene) osobe spadaju pod pojam zatvorenika što podrazumijeva primjenu sličnih standarda (t. 10.4). Prema t. 71. istih pravila zatvori moraju biti odvojeni od vojske, policije i službi za progon počinitelja (Rec. (2006) 2).

¹⁹ Babić, V. i dr., Hrvatski zatvorski sustav i zaštita ljudskih prava zatvorenika, Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu, 13(2), 2006., 685.-743., 689.

²⁰ Vlada Republike Hrvatske, Izvješće o stanju i radu kaznionica, zatvora i odgojnih zavoda za 2006. godinu, Zagreb, 2007., 5.

²¹ Ministarstvo pravosuđa, Prijedlog Zakona o kaznenom postupku, Zagreb, 2008., 16.

uhićenja kao nepotrebnih, s obzirom kako u postojećem sustavu sud pušta gotovo polovinu dovedenih uhićenika,²² ili izuzimanje suda iz javnih kritika o puštanju uhićenika čim ih policija dovede, to u obrazloženju zakona nije navedeno. Učestalost postupanja u policijskoj pritvorskoj jedinici se ne može jednostavno predvidjeti temeljem dosadašnjih podataka jer se mijenjaju tijela koja donose odluke u ključnim stadijima. Državni odvjetnik će preuzeti dosadašnju ulogu suca u puštanju uhićenika na slobodu nakon dovođenja, što će biti ključno za broj pritvorenika. Ukoliko će državno odvjetništvo smatrati kako uhićenike ne treba puštati na slobodu nego im odrediti pritvor tako da o puštanju kasnije odluči sud, moglo bi doći do povećanja pritvorenih osoba u odnosu na dosadašnje podatke o zadržavanju. Bilo bi jednostavnije da su namjere i očekivanja zakonodavca jasno izražena jer bi to omogućilo ne samo izbjegavanje neutemeljenih predviđanja nego i objektivno provjeravanje planiranih učinaka nakon što zakon stupi na snagu.

3. Novo zakonsko uređenje stavlja dio poslova pravosudne policije i zatvorskog sustava u djelokrug rada ministarstvu kojem to nije osnovna zadaća. Na zakonskoj razini su policijski poslovi drugačije propisani,²³ te u užem smislu ne uključuju poslove kao u zatvorskom sustavu. U policijskom zakonodavstvu ne postoje neke ovlasti kakve pravosudna policija primjenjuje prema pritvorenim osobama. Ovlasti koje jesu istovrsne, poput pretrage, uporabe vatrenog oružja ili primjene prisile prema skupini su u policijskom zakonodavstvu izričito namijenjene uhićenju ili održavanju javnog reda, a ne osiguravanju pritvora, spječavanju masovnih nereda i sličnih pojava u zatvorskom sustavu. Promjene ZKP/08. su našle odraza u redefiniranju policijskih poslova umetanjem nove odredbe o postupanju s uhićenikom i pritvorenikom u članku 3. stavku 1. točki 13. Nacrta Zakona o policijskim poslovima i ovlastima.²⁴ Propisi koji uređuju djelovanje pravosudne policije su u polazištu suštinski drugačiji jer nisu namijenjeni korištenju radi općih sigurnosnih razloga prema građanima, nego su namijenjeni pritvorenima za koje već postoji određena odluka.²⁵ Kada bi u pravilniku koji se mora donijeti o pritvorskim jedinicama na temelju ZKP/08. došlo do podudaranja s pravilnicima kakve već ima pravosudna policija, proizlazi kako bi redarstvene vlasti i po načinu podzakonskog postupanja preuzele poslove pravosudne policije.

Ova promjena se ne spominje u obrazloženju ZKP/08., nije navedeno što se unaprjeđuje ili koje će dosadašnje poteškoće biti ispravljene. Uvođenje ovakvog modela pritvora nije nazočno u europskim kontinentalnim sustavima s kojima je domaći kazneni postupak tradicionalno dijelio sličnosti, a promjene nisu dio niti pravne stečevine Europske unije. U okviru projekta o promjenama kaznenog postupka neke strane preporuke su u ovom području smatrale kako bi trebalo "revidirati pravne propise s ciljem njihovog pojednostavljenja" te se predlagalo dosadašnji pritvor i zadržavanje spojiti u jedinstvenu mjeru, a uhićenika kao i do sada dovoditi sucu.²⁶ U obrazloženju ZKP/08. se jedino navodi kako

²² Nakon dovođenja 47% uhićenika je pušteno na slobodu, prema istraživanju prakse Županijskog suda u Zagrebu, Mittermayer, O., djelo u bilj. 13., 119.

²³ Veić, P., Zakon o policiji, Zagreb: MUP RH, 2001., 2.

²⁴ Ministarstvo unutarnjih poslova, Nacrt Zakona o policijskim poslovima i ovlastima, ožujak 2009.

²⁵ Primjerice, čl. 57.-79., 133.-144. Zakona o izvršavanju kazne zatvora. (NN 170/03., 76/07.)

²⁶ CARDS, Reforma pretkaznenog postupka u Hrvatskoj – Analiza, usporedba, preporuke i plan djelovanja 2007.-2012., Ludwig Boltzmann Institute of Human Rights, Beč, 2006., 164.

je riječ o engleskom uzoru,²⁷ ali ne i zašto je isti neophodan. Engleski sustav je znatno dostupniji u javnom objavljivanju problema koje pokušava riješiti te provođenju opsežnih stručnih rasprava prije prihvaćanja drugačijih rješenja.²⁸

4. Dosadašnja uloga suca kojem se dovodilo uhićenika se zamjenjuje novom ulogom policijskog službenika koji će biti pritvorski nadzornik. I u tom dijelu se poslovi koji su dosad obavljani u drugom tijelu vlasti prebaćeni na redarstvene vlasti, jedino što je ovdje promjena još značajnija jer se umjesto sudbene vlasti uvodi izvršna vlast.²⁹ Međutim, na ustavnoj razini je dovođenje uhićenika povezano s ulogom sudbene vlasti. Članak 24. stavak 2. Ustava Republike Hrvatske određuje da osoba koju je redarstvo uhitilo bez naloga treba biti odmah dovedena sudu, a ne spominje pritvorskog nadzornika. Pavišić je u skladu s takvim ustavnim uređenjem i međunarodnim aktima naglašavao zahtjev da se "uhićenik preda sudu koji će odlučiti o zakonitosti lišenja slobode".³⁰ Krapac također ističe dužnost redarstvenih vlasti "da uhićenika odmah dovedu istražnom sucu" uz što navodi kako je to propisano člankom 24. stavkom 2. Ustava, člankom 9. stavkom 3. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim slobodama i pravima te člankom 5. stavkom 3. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda. U tom smislu se spominje i mogućnost podnošenja ustavnih tužbi ili pokretanja postupka pred Europskim sudom za ljudska prava.³¹ Pritvorski nadzornik ne ispituje dovedenog uhićenika, nema ovlasti ocjenjivanja zakonitosti uhićenja, niti puštanja uhićenika na slobodu ako uhićenje smatra nepotrebnim ili nezakonitim. Njegova funkcija je u tom smislu bitno drugačija nego što je bila jamstvena uloga suda jer "pritvorski nadzornik skrbi o postupanju s osobom lišenom slobode tijekom njenog boravka u prostoru policijske pritvorske jedinice".³²

²⁷ Isto i Pavišić, B., Novi hrvatski Zakon o kaznenom postupku, Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu, (15)2, 2008., 489.-602., 542.

²⁸ Za transparentne engleske načine pripreme zakonskih izmjena s podrobno razrađenim problematičnim područjima i obrazloženjima vidjeti npr.: Modernising Police Powers, Review of the Police and Criminal Evidence Act (PACE) 1984.; Consultation Paper, Home Office, 2007.; Policing Powers and Protection Unit, Summary of responses to the public consultation exercise, Review Of The Police And Criminal Evidence Act, Home Office, 2007.; Flanagan, Ronnie, The Review of Policing, Final Report, London, 2008. i brojni drugi.

²⁹ Osumnjičenci i u postojećem sustavu imaju primjedbe smatrajući kako je nepovoljno što ih se zadržava kod policije, npr. "tvrdnja o psihičkoj prisili samo zbog zadržavanja ovog optuženika na policiji prije dolaska branitelja, predstavlja nedokazanu insinuciju obrane opt. B., kako je to naprijed obrazloženo", VSRH, I Kž 530/05-3 od 12. travnja 2006. godine.

³⁰ Pavišić, B., djelo u bilj. 5., 132.

³¹ Josipović, I., djelo u bilj. 11., 929.

³² Pavišić, B., Novi hrvatski Zakon o kaznenom postupku, 2009., 13. U Gluščić, S. i dr., Uvod u novi Zakon o kaznenom postupku (radni materijali – edukacija za praktičare), Zagreb: Narodne novine, 2009.